

AUTISME IN INSTELLING: GLOBALE BEGELEIDING

Diepgaande beroepsopleiding voor onderwijs- en zorgteams in ESAT, tehuizen, IME, SESSAD, MAS, FAM

Alle sleutels om mensen met autisme in instellingen te begeleiden, van begrip tot concrete strategieën

Duur : 35 uur	Modules : 12 modules
Lessen : 65 lessen	Doelgroep : Gespecialiseerde opvoeders, begeleiders, AMP/AES, psychologen, teamleiders
Formaat : 100 % online, asynchroon	Aanbieder : N° 11757351875
Certificering : Qualiopi	Tarief : Op aanvraag

www.dynseo.com/nos-formations | contact@dynseo.com | 09 66 93 84 22

Opleidingsbeschrijving

Deze diepgaande beroepsopleiding van 35 uur biedt alle essentiële tools om mensen met autisme in instellingen te begeleiden. Van het begrijpen van de autismspectrumstoornis tot het implementeren van concrete strategieën in het dagelijks leven, doorloopt u 12 progressieve modules. U beheerst de sensorische bijzonderheden, alternatieve communicatie, structureren van de omgeving, gedragsbeheer, ontwikkeling van vaardigheden en autonomie. De opleiding integreert de aanbevelingen HAS/ANESM, praktijkcasussen en een complete gereedschapskoffer DYNSEO. 100% online, in eigen tempo, met eindvalidatie via multiple-choice en praktijkstudies.

Module-overzicht

MODULE 1	Autisme en de bijzonderheden ervan begrijpen	5 lessen
MODULE 2	De communicatie aanpassen	5 lessen
MODULE 3	De omgeving en de tijd structureren	5 lessen
MODULE 4	Begrijpen en begeleiden van gedrag	6 lessen
MODULE 5	Vaardigheden en autonomie ontwikkelen	5 lessen
MODULE 6	Begeleiden volgens de leeftijd: kinderen, adolescenten, volwassenen	5 lessen
MODULE 7	Sociale vaardigheden begeleiden	5 lessen
MODULE 8	Teamwork en goede praktijken	5 lessen
MODULE 9	Autisme Asperger / TSA niveau 1	5 lessen
MODULE 10	Moeilijke en complexe situaties	6 lessen
MODULE 11	Gereedschapskoffer DYNSEO	6 lessen
MODULE 12	Situatiesimulaties en rollenspellen	7 lessen

Leerdoelen

Leerdoelen

- De autismspectrumstoornis begrijpen: fundamentele, neurowetenschappen, sensorische bijzonderheden
- Communicatie aanpassen en Alternatieve en Verhoogde Communicatie (AAC) implementeren
- De omgeving en tijd structureren volgens TEACCH-principes
- Uitdagend gedrag decoderen en begeleiden via functionele analyse
- Crises voorkomen en beheren met gevalideerde protocollen
- Vaardigheden en autonomie ontwikkelen met aangepaste onderwijsstrategieën

- Sociale vaardigheden expliciet onderwijzen en interacties faciliteren
- Specifieke begeleiding bieden voor kinderen, adolescenten en volwassenen met autisme
- Het Asperger-profiel / TSA niveau 1 herkennen en ondersteunen
- Complexe situaties managen: automutilatie, ongepast seksueel gedrag, vluchten, agressie
- Multidisciplinair samenwerken en partnerschap met gezinnen versterken
- Concrete tools DYNSEO gebruiken voor evaluatie, communicatie en opvolging

Algemene informatie

Duur	35 uur verdeeld over 12 modules - 100% online, in eigen tempo
Doelgroep	Onderwijs- en zorgteams in ESAT, tehuizen, IME, SESSAD, MAS, FAM - Gespecialiseerde opvoeders, begeleiders, AMP/AES, psychologen, teamleiders
Vereisten	Geen - opleiding toegankelijk voor alle volwassenen
Tarief	Op aanvraag - BTW niet van toepassing (artikel 261-4-4° CGI)
Certificering	Qualiopi - Certificaat van voltooiing van de opleiding
Organisme	DYNSEO - Registratienummer: 11757351875

Les 1 - Les 1: Wat is autisme? Definitie en spectrum

- Definitie van de autismspectrumstoornis (ASS)
- Autisme als een andere neurologische werking
- De twee grote dimensies: communicatie/interactie en beperkte gedragingen
- Het begrip spectrum en de diversiteit van profielen

Les 2 - Les 2: De sensorische bijzonderheden

- Verschillende sensorische verwerking (zicht, gehoor, aanraking, geur, smaak, proprioceptie, vestibulair)
- Hypersensitiviteit en hyposensitiviteit
- Autostimulaties (stimming) en hun functie
- Sensorische overbelasting en de tekenen ervan

Les 3 - Les 3: De bijzonderheden van communicatie en sociale interactie

- Moeilijkheden met het decoderen van non-verbale communicatie
- De impliciete taal en de letterlijke begrip
- De impliciete sociale codes
- Sociale vermoeidheid en de behoefte aan alleen zijn

Les 4 - Les 4: Beperkte en herhalende gedragingen, specifieke interesses

- Routines en rituelen: behoefte aan voorspelbaarheid
- Zelfstimulerend gedrag en stereotypieën: functie en respect
- Specifieke interesses als kracht en hulpbron
- Detailgericht denken en weerstand tegen verandering
- Bijzondere eigenschappen omzetten in troeven

Les 5 - Les 5: Praktijkgeval - Identificeer de profielen binnen het team

- Drie zeer verschillende profielen van autisme analyseren
- De prioritaire aanpassingen identificeren bij opname voor elk profiel
- Leren een bewoner presenteren zonder hiërarchisering van profielen
- Het TSA DYNSEO Paspoort gebruiken om essentiële informatie te centraliseren
- Een geïndividualiseerde kijk opbouwen in plaats van uniforme leeswijze

Les 1 - Les 1: Begrijp de verschillende communicatieve profielen

- Vloeiende vs beperkte vs non-verbale taal
- Echolalie en de betekenis ervan
- Selectief mutisme
- Verschil tussen uitdrukkings- en begrijpend vermogen
- Het communicatieprofiel van elke persoon evalueren

Les 2 - Les 2: De hulpmiddelen voor alternatieve en augmentatieve communicatie (AAC)

- De pictogrammen en communicatieboeken
- De communicatie-apps op tablet
- Het PECS (Picture Exchange Communication System)
- De gebarentaal en vereenvoudigde gebaren (Makaton)

Les 3 - Les 3: Pas je communicatie verbaal en non-verbaal aanpassen

- Duidelijke, concrete taal en korte zinnen
- Positieve formuleringen en één instructie tegelijk
- Tijd voor verwerking geven
- Oogcontact en persoonlijke ruimte

Les 4 - Les 4: Het bevorderen van begrip en expressie

- Rustige omgeving en aandacht voordat je spreekt
- Visuele aanwijzingen en voorbereiding op nieuwe situaties
- Kansen voor communicatie creëren
- Alle vormen van communicatie accepteren

Les 5 - Les 5: Praktijkgeval - Beoordelen zonder te oordelen

- Begrijp functionele echolalie: een echt communicatiemiddel, geen 'papegaai'
- Leren de context van een herhaling te ontcijferen om de werkelijke betekenis te begrijpen
- De communicatieve vaardigheden herbeoordelen op basis van observatie
- Overgaan van 'echolalie verminderen' naar 'de functie begrijpen'
- Alternatieven voor communicatie voorstellen die voldoen aan dezelfde behoefte

MODULE 3

De omgeving en de tijd structureren

5 lessen

Les 1 - Les 1: Waarom structurering essentieel is

- Creëer voorspelbaarheid om angst te verminderen
- Verminder de cognitieve belasting
- Bevorder autonomie en participatie
- Het TEACCH-programma en fundamentele principes
- Structurering ≠ rigiditeit: flexibel aanpassen

Les 2 - Les 2: De fysieke ruimte inrichten

- Duidelijke afbakening van zones per functie (werk, rust, maaltijd, vrije tijd)
- Visuele aanwijzingen om ruimtes te identificeren (kleuren, pictogrammen, foto's)
- Beperk visuele en auditieve afleidingen
- Pas de sensorische omgeving aan (verlichting, akoestiek)
- Creëer een toegankelijke terugtrek- of rustruimte

Les 3 - Les 3: Structureren van de tijd met planningen en visuele sequenties

- De verschillende planningsformaten volgens het niveau (objecten, foto's, pictogrammen, teksten)
- Bouwen en actief gebruiken van de planning met de persoon
- De visuele sequenties voor complexe activiteiten (stap voor stap)
- De visuele tijdssteunen (Time Timer, zandlopers, timers)
- De hulpmiddelen personaliseren volgens elke persoon

Les 4 - Les 4: Omgaan met overgangen en onvoorziene omstandigheden

- Aankondigen van overgangen van tevoren (geluidsignaal, visueel, verbaal)
- Visuele hulpmiddelen en overgangsrituelen
- Anticiperen en voorbereiden op onvoorziene omstandigheden wanneer mogelijk
- Hulpmiddelen om veranderingen aan te geven (pictogram 'verandering', aanpasbare planning)
- Begeleiden na een moeilijke onvoorziene situatie

Les 5 - Les 5: Praktijkgeval - Sensorische audit en overgangsbeheer

- Je inleven in de huid van een hypersensitief persoon om bronnen van overbelasting te identificeren
- De bewoners betrekken bij het identificeren van wat hen stoort
- Eenvoudige en goedkope aanpassingen voorstellen met onmiddellijke impact
- De techniek van de drie aankondigingen toepassen met visuele ondersteuning
- Het verschil meten tussen 'zeggen' en 'tonen' dat er een verandering is

MODULE 4

Begrijpen en begeleiden van gedrag

6 lessen

Les 1 - Les 1: De functie van gedrag decoderen

- Elk gedrag is een vorm van communicatie
- De vier belangrijkste functies: verkrijgen, vermijden, zelfregulatie, ongemak
- Systematische observatie: wanneer, waar, met wie, voor, na
- Functionele analyse (ABC-matrix: Antecedent-Behavior-Consequence)
- Van begrip naar passende interventie

Les 2 - Les 2: Strategieën voor primaire preventie

- Vermijd vermijdbare triggers (sensorische overbelasting, wachten, onbegrip)
- Pas de fysieke en sensorische omgeving aan
- Pas verwachtingen en eisen aan de capaciteiten aan
- Leer acceptabele alternatieve gedragingen aan
- Versterk systematisch aangepast gedrag

Les 3 - Les 3: Identificeer de voortekenen en vroeg ingrijpen

- Het escalatiemodel: de spanningsopbouw begrijpen
- Fysieke signalen (spanning, roodheid, ademhaling, transpiratie)
- Gedragmatige signalen (toegenomen zelfstimulatie, onrust, terugtrekking)
- De-escalatietechnieken: prikkels verminderen, eisen verlagen
- Zelf kalm blijven

Les 4 - Les 4: Intervenieren tijdens een crisis

- Verschil maken tussen meltdown, shutdown en instrumentele crisis
- Absolute prioriteit: de veiligheid van iedereen waarborgen
- Eigen kalmte beheren (ademhaling, houding, verankering)
- Stimulatie verminderen (geluid, licht, mensen, woorden)
- Minimale communicatie: korte zinnen of stilte

Les 5 - Les 5: Begeleiden na de crisis en analyseren om te voorkomen

- Hersteltijd: respecteer de behoefte aan rust en terugtrekking
- Terugblik op het evenement: valideer de ervaring zonder te minimaliseren
- Help bij het identificeren van triggers en voortekenen
- Teamanalyse: debriefing en functionele analyse
- Zorg voor jezelf na een moeilijke crisis

Les 6 - Les 6: Praktijkgeval - Lees de signalen vóór de storm

- Begrijpen dat er nooit een crisis is die 'uit het niets komt'
- Leren documenteren en analyseren van eerdere episodes
- De gepersonaliseerde fiche van signalen van toenemende spanning opstellen
- Het venster voor vroege interventie identificeren
- Deze fiche delen met het hele team, inclusief vervangers

MODULE 5

Vaardigheden en autonomie ontwikkelen

5 lessen

Les 1 - Les 1: Vaardigheden beoordelen en geschikte doelen stellen

- De verschillende competentiegebieden (autonomie, communicatie, sociaal, cognitief, motorisch)
- Evaluatie in een echte situatie in plaats van een test
- Onderscheiden: alleen gedaan / gedaan met hulp / nog niet gedaan
- SMART-doelen: Specifiek, Meetbaar, Haalbaar, Relevant, Tijdgebonden
- De persoon betrekken bij het kiezen van de doelen

Les 2 - Les 2: Leerstrategieën aangepast aan autisme

- Taakdecompositie (taakanalyse)
- Voorwaartse en achterwaartse chaining
- Visueel leren en video-modellering
- Gestructureerde herhaling in verschillende contexten
- Positieve versterking en motivatie

Les 3 - Les 3: Ontwikkeling van autonomie in het dagelijks leven

- Persoonlijke autonomie: hygiëne, persoonlijke verzorging, kleding, voeding
- Huishoudelijke autonomie: huishoudelijke taken, maaltijden, was, opruimen
- Sociale autonomie: verplaatsingen, vervoer, boodschappen, geld
- Telefoon, nieuwe technologieën en digitale veiligheid
- Visuele ondersteuning en aanpassing van materialen

Les 4 - Les 4: Specifieke belangen als hefboom gebruiken

- Specifieke interesses: passie, expertise, bron van welzijn
- Interesses gebruiken als motivatie voor leren
- Interesses integreren in dagelijkse activiteiten
- Professionele paden en projecten gerelateerd aan interesses
- Balans: het belang respecteren zonder dat het overweldigend wordt

Les 5 - Les 5: Praktijkgeval - Taakanalyse en autonomie

- Begrijpen waarom een vage instructie een bron van falen is

- Een complexe dagelijkse taak opdelen in precieze sequentiële stappen
- Kiezen tussen voorwaartse en achterwaartse chaining afhankelijk van het profiel
- Een visuele sequentie creëren met echte foto's van de omgeving
- Meten hoe een gedeeltelijk zelfstandig voltooide taak meer waard is

MODULE 6

Begeleiden volgens de leeftijd: kinderen, adolescenten, volwassenen

5 lessen

Les 1 - Les 1: Specificiteiten van de begeleiding van kinderen

- De ontwikkeling van het autistische kind: diverse trajecten
- Vroeg leren en het belang van vroege interventie
- Spel: aanpassen, structureren, begeleiden
- Schoolgang: inclusie, ULIS, IME, samenwerking met de school
- Hechte samenwerking met gezinnen

Les 2 - Les 2: Specifieke aspecten van de begeleiding van adolescenten

- De uitdagingen van de adolescentie gecombineerd met autisme
- Puberteit en lichamelijke veranderingen: voorbereiden en begeleiden
- Onderwijs in affectieve en seksuele ontwikkeling aangepast
- Sociale relaties en verlangen naar erbij horen
- Voorbereiden op de overgang naar volwassenheid (oriëntatie, levensproject)

Les 3 - Les 3: Specificiteit van de begeleiding van volwassenen

- Respect voor waardigheid en zelfbeschikking
- Infantiliserende benadering vermijden: aanpassen zonder te verminderen
- Emotioneel leven en seksualiteit: erkennen en begeleiden
- Verschil tussen publieke en private sfeer
- Levensproject: huisvesting, werk, vrije tijd, sociaal leven

Les 4 - Les 4: Veroudering en autisme

- Bijzonderheden van veroudering bij autistische personen
- Evolutie van de sensorische en cognitieve behoeften met de leeftijd
- Preventie van verlies van verworvenheden
- Aanpassing van de begeleiding aan het vertraagde tempo
- Einde-van-het-leven vragen: respect voor wensen, aangepaste begeleiding

Les 5 - Les 5: Praktijkgeval - De overgang naar de volwassenheid voorbereiden

- Begrijpen waarom een succesvolle overgang maanden in beslag neemt
- Een geleidelijk overgangsplan opstellen - van afstandsontdekking tot aankomst
- De angst voor verandering verminderen door het onbekende om te zetten in bekend
- De toekomstige referent vroeg betrekken om een menselijke band te creëren
- Het verschil meten tussen 'aankomen op een onbekende plek' en 'een bekende plek'

MODULE 7

Sociale vaardigheden begeleiden

5 lessen

Les 1 - Les 1: Regels sociales expliciet onderwijzen

- Waarom expliciete instructie noodzakelijk is
- De impliciete sociale codes expliciet maken
- De sociale scenario's (methode Carol Gray): structuur en gebruik
- Contextuele regels: aanpassen volgens situaties en personen
- Vermijd rigide over-leren

Les 2 - Les 2: Sociale vaardigheden trainen

- Rollenspellen en simulaties van sociale situaties
- Groepen van sociale vaardigheden: organisatie en animatie
- Video-modellering: kijken, analyseren, reproduceren
- Vriendelijke en bemoedigende feedback
- Generalisatie van verworven vaardigheden in echte situaties

Les 3 - Les 3: Kansen voor sociale interactie creëren

- Gestructureerde activiteiten in kleine groepen

- Aangepaste gezamenlijke projecten
- Begeleide gezellige momenten
- Rol van leeftijdsgenoten in de sociale ontwikkeling
- Kwaliteit van interacties boven kwantiteit

Les 4 - Les 4: Beschermen zonder te overbeschermen

- Sociale kwetsbaarheid en naïviteit: risico's begrijpen
- Preventie van pesterijen, intimidatie en misbruik
- Leren gevaarlijke situaties herkennen
- Educatie in zelfbeschikking en zelfhandhaving
- Leren nee zeggen en om hulp vragen

Les 5 - Les 5: Praktijkgeval - Een risicovolle situatie detecteren en erop reageren

- De signalen van een invloed- of manipulatiesituatie identificeren
- Begrijpen waarom autistische mensen bijzonder kwetsbaar zijn
- Het onderwerp bespreken zonder te kwetsen of beschuldigen
- Het prioritaire doel onderscheiden: de band behouden
- Sociale scenario's gebruiken voor preventieve herkenning van risico's

MODULE 8

Teamwork en goede praktijken

5 lessen

Les 1 - Les 1: Samenwerking in multidisciplinair team

- Complementariteit van professionals (opvoeders, psychologen, logopedisten, psychomotorici)
- Kennen van de rol en bijdrage van elke professional
- Effectieve informatieoverdracht en traceerbaarheid
- Teamvergaderingen: voorbereiding, animatie, verslaglegging
- Coherentie van praktijken: belang en middelen

Les 2 - Les 2: Partnerschap met families

- De families als experts van hun naaste
- Erkennen van de ervaring en ouderlijke expertise
- Regelmatige communicatie: zowel vooruitgang als moeilijkheden delen
- Verbindingsmiddelen (schrift, applicatie, vergaderingen)
- Omgang met meningsverschillen met welwillendheid

Les 3 - Les 3: Aanbevelingen van goede praktijken

- De aanbevelingen HAS (Haute Autorité de Santé) en ANESM
- Evidence-based praktijken
- Niet aanbevolen of afgeraden praktijken (packing, psychoanalyse van autisme)
- Op de hoogte blijven: monitoring, opleidingen, lectuur
- Evalueren en bevragen van eigen praktijken

Les 4 - Les 4: Voor jezelf zorgen om beter te begeleiden

- Eisen van het beroep en emotionele belasting
- Herkennen van tekenen van burn-out
- Strategieën voor behoud: balans werk/privéleven, sport, stressmanagement
- Ondersteuning tussen collega's: wederzijdse hulp en niet-oordelen
- Weten wanneer om hulp vragen: een teken van professionaliteit

Les 5 - Les 5: Praktijkgeval - Omgaan met teamconflict en ethische situaties

- Erkennen dat twee professionals tegenovergestelde maar legitieme standpunten kunnen hebben
- Ideologische confrontatie vervangen door gemeenschappelijk observatieprotocol
- Een minimale gemeenschappelijke lijn definiëren tijdens onenigheid
- De ethische en juridische implicaties van een niet-voorgescreven praktijk identificeren
- Zich eerlijk afvragen: helpt deze praktijk de persoon of mijn machteloosheid?

Lesmethoden